

**Звіт директора
Рівненського академічного ліцею «Престиж»
за 2021-2022 н.р.**

Оперативними цілями стратегії розвитку ліцею на 2021 - 2022 р.р. передбачено здійснення ряд заходів з підвищення якості освітнього процесу у ліцеї за напрямками:

1. Освітнє середовище ліцею;
2. Прогрес учнів та ефективність роботи ліцею із створення передумов для успішного опанування ними ключових компетенцій;
3. Професійний розвиток педагогічних працівників;
4. Ефективність управлінських процесів та взаємодія учасників освітнього процесу і громадськості.

З метою виявлення рівня досягнення поставлених оперативних цілей на 2021\2022 навчальний рік, у травні 2022 року в ліцеї було проведено комплексне само оцінювання. Воно включало самоаналіз діяльності членів адміністрації закладу, анонімне анкетування учасників освітнього процесу ліцею – вчителів, батьків, учнів 8-11 класів а також моніторинг навчальних досягнень учнів у 2021\2022 навчальному році. Результати само оцінювання діяльності ліцею показали наступне.

1. Освітнє середовище

У поточному навчальному році, спільними зусиллями адміністрації та працівників ліцею, було створено належні умови для забезпечення безпечності та комфорту освітнього середовища. Упродовж усього навчального року у закладі підтримувалась охайність і чистота навчальних приміщень, дотримувались належні санітарно-гігієнічні вимоги у туалетах, забезпечувався оптимальний питний режим. Територія закладу була недоступною для несанкціонованого заїзду транспорту та доступу сторонніх осіб, постійно підтримувалась цілісність огороження території. У приміщення ліцею допускалися виключно учасники освітнього процесу.

Оскільки кількість учнів ліцею втричі перевищує проектну потужність приміщення закладу, то адміністрацією було вжито ряд заходів для забезпечення відповідного рівня організації освітнього процесу:

1. розклад уроків та занять було складено з виконанням умови раціонального використання навчальних приміщень;

2. було відремонтовано усі наявні додаткові входи та виходи з приміщення школи, що дало можливість максимально розвести потоки учнів до і після занять;
3. здійснено заходи зі зменшення кількості прохідних навчальних приміщень (кабінети № 6, 13,14);
4. на території ліцею було відремонтовано наявні та облаштовано нові навчальні осередки для проведення занять на свіжому повітрі (спортивні та ігрові майданчики, футбольне поле, «зелений» клас, тощо).
5. було здійснено додаткові заходи з ізоляції навчальних приміщень початкової школи від основної та старшої;
6. у переважній більшості комплектування та розміщення класів здійснювалось з урахуванням площі навчальних приміщень;
7. упродовж року здійснювались заходи із забезпечення оптимального світлового режиму – було замінено лампи штучного освітлення у 5 навчальних класах, встановлено віконні ролети у 2 кабінетах для зменшення інтенсивності природнього освітлення;
8. упродовж усього опалювального сезону у закладі підтримувався оптимальний повітряно-тепловий режим;
9. усі педагогічні працівники були забезпечені робочими місцями з необхідним технічним обладнанням.

Також, у ході підготовки закладу до нового 2022\2023 н.р. було виконано великий об'єм робіт з залученням благодійних коштів батьків :

Вид робіт	В якому обсязі	Фінансування (грн.)
Косметичний ремонт усіх приміщень ліцею (шпаклювання та фарбування стін і стелі, лакування та фарбування підлоги та батарей опалення): 1. оплата робіт 2. лако-фарбові матеріали і засоби для ремонту приміщень	Усі приміщення ліцею загальною площею 1900 кв.м.	51100 (благодійні кошти)
Ремонт, перетягування офісних стільців	130 шт	38600 (благодійні кошти)

Прання гардин та занавісок	21 комплект	150 (благодійні кошти)
Вологе чищення килимового покриття в актовій залі	60 кв.м.	2000 (благодійні кошти)
Заміна дверей у кабінет зарубіжної літератури	2 шт.	23000 (благодійні кошти.)
Встановлення захисних ролетів на вікна у кабінетах заступників директора та в учительській кімнаті	2 компл	4530 (благодійні кошти)
Капітальний ремонт запасного виходу для виробничих потреб їдальні		990 (благодійні кошти)
Встановлення перегородки для ізоляції приміщення учительської кімнати		8000 (благодійні кошти)
Придбання меблів для зберігання дидактичних матеріалів у кабінети початкової школи	2 компл.	27600 (благодійні кошти)
Придбання бензину до газонокосарки		500 (благодійні кошти)

Разом з тим, результати анкетування учнів показали, що у закладі недостатньо облаштовані місця для відпочинку учнів під час перерв та для здійснення індивідуальної навчальної діяльності. Для часткового вирішення цієї проблеми на наступний навчальний було вирішено завдання перенесення бібліотеки в інше приміщення, з тим щоб звільнене приміщення використовувалось для облаштування кабінету зарубіжної літератури. З цією ж метою було виконано роботи з оптимізації використання приміщень кабінету заступників директора та Євроклубу.

Для реалізації освітньої програми ліцею заклад в основному забезпечений необхідними кабінетами та приміщеннями. У закладі функціонують 9 кабінетів початкового навчання, кабінети української та англійської мови, історії, географії, біології, математики, інформатики, фізики та хімії, хореографічна та спортивна зали. Упродовж року суттєво поповнилась

матеріально технічна база двох кабінетів початкової школи для виконання завдань організації освітнього процесу згідно з концепцією НУШ. Проте навчальні кабінети ліцею все ще недостатньо обладнані засобами навчання відповідно до вимог законодавства та освітньої програми ліцею. У відповідності до Типових переліків обладнання та Положень про навчальні кабінети, % забезпеченості необхідним обладнанням становить:

- кабінети початкового навчання - 75 %
- кабінети освітньої галузі мови та література - 52 %
- кабінети освітньої галузі суспільствознавство - 65 %
- кабінети освітньої галузі математика та природознавство - 47 %
- кабінети освітньої галузі мистецтво - 75 %
- кабінети освітньої галузі технології - 10 %
- кабінети освітньої галузі здоров'я та фізкультура - 64% .

Системна проблема з недостатньою матеріально – технічною базою навчально - методичних комплексів окремих предметів зусиллями адміністрації поступово вирішується.

Упродовж березня-червня 2022 року, спільно з засновником закладу, недостачу площі навчальних приміщень закладу було частково вирішено шляхом приєднання до ліцею ЗЗСО №4 м.Рівного.

Упродовж навчального року у закладі створювались умови для відповідного навчання та забезпечення належного рівня пожежної безпеки та дотримання вимог щодо охорони праці. У центрі уваги адміністрації школи були наступні питання:

- забезпечення закладу первинними засобами пожежогасіння;
- наявність та належний стан пожежних виходів, незахаращеність шляхів евакуації;
- занулення і заземлення електрообладнання;
- справність ізоляції електричної проводки;
- обізнаність учнів та персоналу ліцею із правилами пожежної безпеки.

При забезпеченні у закладі належного рівня дотримання вимог щодо охорони праці та безпеки життєдіяльності адміністрацією ліцею було забезпечено:

- чіткий розподіл повноважень з охорони праці серед керівництва закладу;
- облаштування навчальних кабінетів, спортивної зали та зали хореографії відповідно до правил і вимог з охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- постійний контроль за безпечним використанням навчального обладнання;

- регулярність інструктажів з охорони праці, безпеки життєдіяльності як серед учнів, так і працівників під час проведення уроків (практичних занять) з інформатики, хімії, фізики, біології, фізичної культури;
- контроль за виконанням правил, дотримання безпеки при використанні обладнання, спортивного інвентаря тощо.

На запитання анкети для учнів про те, чи інформують Вас учителі, керівництво школи щодо правил охорони праці, техніки безпеки під час занять, пожежної безпеки, правил поведінки під час надзвичайних ситуацій, більшість опитаних учнів 8-11 класів відповіли, що таке інформування відбувається і на спеціально відведених заняттях з залученням працівників відповідних служб, і під час проведення уроків. Це свідчить про системну роботу, що проводиться працівниками ліцею у цьому напрямку. Водночас, і педагогічні працівники у запитанні анкети: «Чи проводяться навчання/інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій, інструктажі з домедичної допомоги» майже 100 % відповіли, що така робота проводиться постійно. У ході відвідування і аналізу навчальних занять членами адміністрації спостерігалось проведення, у разі необхідності, відповідних інструктажів з техніки безпеки при виконанні навчальних завдань. Відповідно і випадків виробничого травматизму у ліцеї упродовж навчального року зафіксовано не було.

З метою забезпечення учнів повноцінним та безпечним харчуванням у ліцеї розроблені комплексно-цільові заходи щодо організації харчування учнів, якими передбачено:

- забезпечення здорового, раціонального, збалансованого, безпечного харчування;
- забезпечення гарячим харчуванням учнів;
- забезпечення безкоштовним харчуванням учнів пільгових категорій;
- контроль безпеки та якості продуктів харчування та продовольчої сировини, готової продукції;
- зміцнення і модернізація матеріальної бази харчоблоку їдальні;
- додержання вимог санітарного законодавства, забезпечення санітарно-гігієнічної безпеки харчування;
- формування культури здорового харчування у школярів, як наскрізної компетенції Нової української школи.

Гарячим харчуванням у ліцеї охоплені усі учні початкової школи та учні середньої та старшої школи (за бажанням). Харчування здобувачів освіти закладу здійснюється відповідно до примірного двотижневого меню, яке погоджується Держпродспоживслужбою у Рівненській області, щоденно

засвідчується директором закладу та розміщується на стенді для ознайомлення учнів та працівників. Кожен прийом їжі, її енергетична цінність відповідають віку, стану здоров'я учнів, рівню енергетичних затрат та нормам харчування для загальноосвітніх шкіл.

У ліцеї постійно проводиться робота щодо покращення умов, асортименту та якості харчування. Однак ще недостатньою є робота адміністрації та педагогічного колективу закладу щодо більш активного залучення учнів старших класів до гарячого харчування, коли вони замінюють гаряче харчування буфетною продукцією. Також потребує оновлення та модернізації харчоблок. Через відсутність спеціально обладнаного овочесховища не завжди дотримано вимоги умов зберігання продуктів згідно прийнятої класифікації по умовах зберігання, не завжди забезпечено дотримання умов товарного сусідства.

Згідно із Законом України від 23.12.97 р. №771/97-ВР «Про якість і безпеку харчових продуктів та продовольчої сировини» зі змінами та у новій редакції від 16.10.2020 продукти харчування та продовольча сировина надходять у заклад разом з супровідними документами, які свідчать про їх походження та якість. Підтвердженням відповідності якості та безпеки харчових продуктів і продовольчої сировини служить: сертифікат відповідності (якості), висновок санітарно-гігієнічної експертизи, ветеринарний дозвіл для сировини тваринного походження, карантинний дозвіл для сировини рослинного походження.

Бракераж сирої продукції здійснює кухар із залученням медичної сестри ліцею. Також медична сестра здійснює щоденний контроль за якістю продуктів, що надходять до їдальні, умовами їх зберігання, дотримання термінів, реалізації та технології виготовлення страв, санітарно-протиепідемічним режимом харчоблоку, фактичним виконанням меню.

Щоденний контроль за якістю готових страв у закладі здійснюється бракеражною комісією, до складу якої входять медична сестра та заступник директора, відповідальний за організацію харчування. Відповідальні особи здійснюють щоденні проби страв. За результатами контролю здійснюються відповідні записи у в журналі бракеражу готової продукції.

Асортимент буфетної продукції згідно з Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти не містить заборонених для продажу продуктів та напоїв та дотримується санітарно-гігієнічних норм на всіх етапах реалізації буфетної продукції.

Харчування здобувачів освіти забезпечується безпосередньо у закладі у спеціально обладнаному приміщенні. Для цього облаштовані обідня зала з буфетом, харчоблок, приміщення для миття та зберігання посуду, складські

приміщення. Згідно з Нормами оснащення підприємств громадського харчування їдальня оснащена посудом, столовими наборами, меблями та кухонним інвентарем.

Харчоблок їдальні має необхідну матеріально-технічну базу з достатньою кількістю технологічного і холодильного обладнання, кухонного і столового посуду, мийних і дезінфекційних засобів, інвентарю, санітарного і спеціального одягу. Харчоблок та приміщення для миття посуду забезпечені проточною холодною водою та гарячою водою (підігрів з бойлера). У їдальні встановлено умивальник для миття рук та електросушарка.

Однак пристосоване приміщення їдальні не забезпечує потрібну кількість посадкових місць. Тому режим харчування розроблений залежно від кількості посадкових місць з урахуванням епідемічної ситуації.

Загалом, за оцінкою учнів та педагогічних працівників, якістю харчування у ліцеї учасники освітнього процесу в основному задоволені.

Велика увага упродовж 2021\2022 навчального року приділялась у ліцеї створенню умов для безпечного використання мережі Інтернет, формування в учасників освітнього процесу навичок безпечної поведінки в Інтернеті. У минулому навчальному році було продовжено впровадження інтернет-політики ліцею, яка має запобігати від усіх видів небезпек, з якими можуть зустрітися учні при користуванні мережею:

- зміст (доступ до інформації, яка не призначена для дітей відповідного віку);
- поведінка (пропонування дій, які можуть загрожувати безпеці дітей, шахрайство);
- небезпечні контакти (спілкування через чати, файлообмінники, месенджери).

Задля уникнення усіх цих ризиків у ліцеї було забезпечено:

- наявність контент-фільтрів, що унеможливають просування інформації про навмисне завдання шкоді здоров'ю, насилля тощо ;
- наявність антивірусних програм та їх вчасне оновлення;
- користування Інтернет ресурсами під час навчальних занять під наглядом педагогів;
- моніторинг шкільних ресурсів (веб-сайт, сторінки у соціальних мережах) на предмет розміщення на них несанкціонованої інформації;
- забезпечення і педагогів, і учнів навчанням щодо безпечного користування мережею Інтернет.
- збереження персональних даних учасників освітнього процесу.

З метою недопущення збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених

законом, перед зйомкою та розміщенням фото- чи відеоматеріалів на веб-сайті ліцею, було розроблено процедуру отримання на це від батьків чи інших законних представників дитини дозволу у письмовій формі.

Традиційним у ліцеї стало проведення у День безпечного інтернету цілої низки заходів для просування безпечного та позитивного використання цифрових технологій, особливо, дітьми й молоддю.

Не залишились поза увагою у минулому навчальному році і питання, пов'язані з психологічним комфортом освітнього середовища ліцею. Серед таких питань містяться і підходи для адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу, професійної адаптації педагогічних працівників, що базувались на принципах:

- наступності ланок освіти;
- залучення усіх учасників освітнього процесу (учнів, батьків, педагогічних працівників) до адаптаційних заходів.

Суб'єктами такої діяльності були учні 1-х, 5-х, 10-х класів, новопризначені педагоги, педагоги, що розпочинали працювати в умовах нового державного стандарту освіти, тощо. Адаптаційна робота у ліцеї не була одномоментною дією, а складалась із цілої низки заходів. Наприклад, для учнів 1-х класів було розроблено технологію соціально-педагогічного супроводу, що включала:

- Інтерактивний лекторій для педагогів «Вікові особливості дитини 6-річного віку. Аспекти організації навчально-виховного процесу. Аналіз можливих проявів шкільної дезадаптованості та шляхи їх подолання.»

- Розробка критеріїв експертної оцінки рівня шкільної зрілості для експертів-педагогів, практичного психолога, соціального педагога (у контексті підготовки до ППК)

- Проведення індивідуальних консультативних бесід для батьків та педагогів з питань навчання та виховання дітей, організації їх життєдіяльності у період адаптації до шкільного життя.

- Систематичне спостереження за особливостями перебігу процесу адаптації в учнів 1 класів (пізнавальна активність, мотиваційна зрілість, комунікація, організаційно-навчальні навички).

- Відвідування уроків вчителів з метою аналізу особливостей організації навчально-виховного процесу з дітьми 6-річного віку в адаптаційний період.

- Вивчення стану здоров'я учнів 1 класів (результатів медичних обстежень), виділення категорії дітей, що перебувають на диспансерному обліку.

- Вивчення складу сімей та типу виховання дітей у окремих сім'ях.

- Соціально-психологічне дослідження рівня готовності до навчання у школі дітей 6-річного віку (емоційно-вольова, інтелектуальна зрілість, тривожність).

- Організація та проведення батьківських зборів «Перші дні дитини у школі». Психологічний лекторій «Що таке адаптація, як вона відбувається. Прояви дезадаптованості та як їх подолати. Співпраця батьків з психологом.»

- Організація та проведення психолого-педагогічного консилиуму по 1 класах з метою висвітлення особливостей перебігу процесу адаптації першокласників до нових умов життєдіяльності, виділення дітей «групи ризику», вироблення рекомендацій щодо подальшої організації навчально-виховного процесу з дітьми із врахуванням їх індивідуальних психологічних особливостей.

- Проведення когнітивно-комунікативного адаптаційного психотренінгу для дітей 6-річного віку з метою корекції проявів шкільної дезадаптованості та розвитку пізнавальних здібностей та організація індивідуальних корекційно-розвивальних занять для дітей «ГР» (на запит)

- Контрольне психодіагностичне вивчення результатів перебігу адаптації 1-класників до школи віку (емоційно-вольова, інтелектуальна, комунікативна, мотиваційна сфери). Узагальнення, аналіз та моніторинг результатів досліджень.

- Організація та проведення повторних батьківських зборів «Підсумки перебігу адаптаційного процесу у 1-х класах. Проблеми, досягнення, перспективи».

- Організація та проведення повторного психолого-педагогічного консилиуму по 1 класах «Підсумки перебігу процесу адаптації дітей 6-річного віку до шкільного життя». (моніторинг результатів досліджень, аналіз результативності діяльності педколективу. Перспективи соціально-педагогічного та психологічного супроводу дітей «ГР» у наступному навчальному році.)

Аналогічні технології було розроблено і впроваджено і для учнів 5-х та 10-х класів.

Психологічною службою ліцею систематично здійснюється соціально-психологічний супровід учнів 1, 5, 10 класів, а також новоприбулих учнів в період адаптації до нових умов життєдіяльності. Зокрема, двічі на рік (на початку та в кінці навчального року) проводяться психодіагностичні дослідження рівнів адаптованості здобувачів освіти, вивчення психологічного комфорту, соціального благополуччя у колективі, рівня шкільної тривожності, мотивація навчальної діяльності, рівень психологічного комфорту та рівень конфліктності в учнівському колективі, а також стосунки з педагогами та

батьками. Організовується засідання психолого-педагогічного консилиуму, де висвітлюються результати досліджень, колегіально напрацьовуються принципи взаємодії з учнями та батьками в адаптаційний період, аналізується результативність проведеної роботи усіма учасниками освітнього середовища, напрацьовується подальший план дій щодо організації психолого-педагогічного супроводу дітей вразливих категорій. Постійно оновлюються просвітницькі матеріали для батьків, педагогів та учнів з питань адаптації та психологічного комфорту дітей в адаптаційні періоди (стенди, сайт закладу, буклети, пам'ятки тощо). Психологічною службою на постійній основі (на запит) проводяться індивідуальні консультації для всіх учасників освітнього процесу з питань запобігання дезадаптації школярів.

Ефективність проведеної роботи була підтверджена батьками учнів в ході відповіді на запитання анкети: «У Вашої дитини виникали проблеми з адаптацією у закладі освіти?». Переважна більшість батьків заперечили наявність такої проблеми.

З іншого боку, на запитання анкети: «У закладі освіти застосовуються заходи, що допомагають педагогічним працівникам адаптуватись до змін умов праці?» більшість педагогічних працівників відповіли «так». Це результат системної роботи не тільки адміністрації школи, але і голів методичних кафедр, досвідчених учителів – методистів, психологічної служби ліцею. Зокрема, з метою адаптації новоприбулих педагогів та молодих спеціалістів до колективу та нових умов професійної діяльності психологічною службою проводяться анкетування щодо рівня психологічного комфорту та безпеки у закладі. Індивідуальні консультації та групові інтерактивні зустрічі з елементами психотренінгу сприяють успішному перебігу адаптаційних процесів нових учасників педагогічної спільноти ліцею.

У ліцеї застосовуються підходи для професійної адаптації педагогів. Особливої уваги надається професійній адаптації учителів початкових класів та вихователів ГПД в умовах нового змісту освіти та впровадження освітніх стандартів відповідно до Концепції «Нова українська школа», Державного стандарту початкової освіти (2018 р.), Типової освітньої програми початкової освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (2018 р). На засіданнях кафедр учителів початкових класів та вихователів ГПД розглядалися актуальні питання особливостей організації освітнього процесу, освітнього середовища в умовах роботи в НУШ та в умовах дистанційного навчання: «Основні аспекти впровадження навчальних програм за новим Державним стандартом початкової освіти для третього класу НУШ», «Наскрізне застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі початкової школи», «Наскрізний процес виховання, який формує цінності». Учителі

початкових класів пройшли навчання на курсах підвищення кваліфікації при РОІППО, на освітніх платформах EdEra «Про дистанційний та змішаний формат навчання», «Оцінювання без знецінювання», Prometheus «Медіаграмотність для освітян», он-лайн школах «На Урок», «Педрода». У закладі працює постійно діючий семінар-практикум «Нова українська школа: простір освітніх можливостей». Учителі початкової школи, вихователі ГПД відвідують уроки колег з метою отримання допомоги з питань роботи в нових умовах НУШ.

Відповідальність за організацію та управління системою адаптаційних заходів було зазначено в посадових обов'язках одного із заступників директора ліцею.

З метою створення у ліцеї освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації у минулому навчальному році було оприлюднено на сайті закладу Антибулінгову політику ліцею, яку складає комплекс заходів із запобігання, профілактики та попередження булінгу. Заходи проводились відповідно до плану роботи ліцею.

Як показали результати анкетувань, здобувачі освіти та педагогічні працівники вважають освітнє середовище безпечним і психологічно комфортним. Цьому, безумовно, сприяло те, що керівництво та педагогічні працівники закладу освіти проходили відповідне навчання (у тому числі дистанційно), співпрацювали з представниками ювенальної превенції ГУ Національної поліції у Рівненській області, працівниками Служби у справах дітей, міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, ознайомлювалися з нормативно-правовими документами щодо виявлення ознак булінгу, іншого насильства та запобігання йому. У 2020\2021 навчальному році ліцей активно співпрацював з представниками правоохоронних органів, іншими фахівцями, регулярно залучаючи їх до роботи з питань запобігання та протидії булінгу. У річному плані роботи закладу та у планах класних керівників протягом року були заплановані і реалізовані заходи, спрямовані на профілактику негативним проявам. Зокрема, традиційно у листопаді реалізувався проєкт правової освіти та виховання «Я. Час. Право.», спрямований на формування в учнів морально-духовних ціннісних та соціальних компетентностей.

Варто зазначити, що у ліцеї здійснюється постійний контроль за відвідуванням учнями занять, що є дієвим заходом профілактики негативних проявів в учнівських колективах. Окрім класних журналів, де класні керівники відмічають відсутніх учнів, ведуться Журнали контролю за відвідуванням, у яких відповідальними учнями вказуються не лише кількість пропущених занять, а й конкретні причини відсутності.

Аналіз стану відвідування учням закладу свідчить про відсутність пропусків занять з причини проявів насильства у закладі та домашнього насильства.

Важливою складовою антибулінгової політики ліцею стали розроблені правила поведінки усіх учасників освітнього процесу: учнів, батьків, педагогів. Ці правила розроблялись безпосередньо самими учасниками освітнього процесу, стали загальноприйнятими і оприлюднені на сайті ліцею та на інформаційних стендах. Розуміння учасниками освітнього процесу того, що від них очікується, дало відчуття впевненості та позитивно вплинуло на дисципліну й атмосферу у закладі, про що свідчать і результати анкетувань. Спостереження за освітнім процесом та анкетування серед педагогів, учнів та батьків свідчать про позитивний вплив існуючих Правил на динаміку порушень. За результатами моніторингу серед батьківської громади дієвість та функціональність Правил відповідає високому рівню.

Психологічна служба ліцею постійно здійснює всі види діяльності щодо профілактики та подолання насильницьких проявів в освітньому середовищі (з дітьми, батьками, педагогами):

- проведено анонімні анкетування школярів стосовно рівня обізнаності, констатації фактів та відношення до проблеми насильства та булінгу у соціумі (7-10 кл., 169 респондентів);

- здійснено кількісний та якісний аналіз та моніторинг результатів дослідження з подальшим ознайомленням та обговоренням їх з дітьми, батьками (на запит), педагогами (7-10 кл., 169 респондентів);

- організовано просвітницько-превентивні та тренінгові інтерактивні заходи з метою профілактики булінгу, насильства, дискримінації, правової освіти, ведення ЗСЖ (7-10 кл., 169 респондентів), а також профілактики кібербулінгу та безпеки в Інтернеті (3-4 кл., 168 здобувачів освіти);

- проведено індивідуальні (на запит: 6 консультацій батьків, 14 консультацій для дітей, 8 консультацій для педагогів) та групові консультивання всіх учасників освітнього процесу (за результатами діагностичних досліджень);

- здійснено індивідуальну корекційно-реабілітаційну роботу з учасниками конфліктних ситуацій (5 дітей, 4 батьків);

- розроблено соціально-психологічні просвітницькі інформаційні матеріали для всіх учасників освітнього процесу (антибулінгова політика РАЛ «Престиж», стенди, сайт закладу, буклети, пам'ятки, мультимедійні презентації).

32% (206 із 644) здобувачів освіти (соціально-вразливі категорії) отримують в закладі психолого-педагогічну та соціальну підтримку. За

потреби соціально-психологічний супровід здійснюється відносно 100 % здобувачів освіти.

Велику увагу упродовж минулого навчального року було приділено і питанню формування такого освітнього середовища у ліцеї, яке б мотивувало до здоров'язбережувальної та екологічної поведінки. У ліцеї систематично ведеться послідовна, цілеспрямована і комплексна навчально-виховна робота, спрямована на актуалізацію у дітей та підлітків цінності здоров'я, формування у них мотивації і поведінкових установок, необхідних для його збереження і зміцнення. Педагогічний колектив постійно турбується про створення сприятливого для здоров'я освітнього середовища, працює над засвоєнням учнями валеологічних знань не лише в школі, а й за її межами, навчаючи школярів умінням та навичкам здорового способу життя, веде просвітницьку роботу серед батьків.

Серед освітньо-виховних проєктів, які реалізувалися усіма класними колективами, особлива увага приділялася проєкту формування здорового способу життя «Здорова дитина – здорова нація». Заходи охоплювали урочну і позаурочну діяльність учнів.

Одним з головних завдань, що стояли перед педагогами, було дотримання здоров'язбережувальних аспектів сучасного уроку:

- особистісна зорієнтованість уроку, урахування вікових та психологічних особливостей учнів;
- дотримання санітарно-гігієнічних вимог у навчальних кабінетах;
- створення сприятливого психологічного клімату на уроці; формування мотивації на досягнення успіху у навчанні;
- урахування періодів продуктивної працездатності учнів, розподіл інтенсивності розумової діяльності, ранжування навчального матеріалу за ступенем складності, новизни, актуальності.

У ході аналізу відвідуваних уроків адміністрацією відзначалося використання таких ефективних здоров'язбережувальних технологій, як фізкультхвилинки та рухові паузи, музикотерапія, елементи арт-терапії. Завдяки включенню до предметів загально-навчального циклу відповідних тем, уведенню до варіативної частини навчального плану спецкурсів із застосуванням технологій навчання здоров'я, в учнів формувалися життєві навички та компетентності у керуванні емоціями, вирішенні конфліктів, відбувалося статеve виховання, велася профілактика травматизму та зловживання психоактивними речовинами. У позаурочний час переважна більшість учнів була задіяна у спортивних гуртках (футбол, волейбол, греко-римська боротьба, логічні ігри), а також хореографії. Вчителями фізкультури був укладений план спортивно-масової роботи впродовж навчального року,

згідно з яким систематично проводилися різноманітні змагання та фізкультурно-оздоровчі заходи. До організації та проведення заходів з формування здорового способу життя залучалися представники КЗ Рівненського обласного центру фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх», тренери ДЮСШ, видатні спортсмени Рівненщини. У режимі роботи груп продовженого дня для учнів початкової школи систематично проводилися фізкультурно-оздоровчі заняття на свіжому повітрі, під час яких учні не лише закріплювали навички виконання фізичних вправ, а й розучували українські народні рухливі ігри та розваги.

Екологічну освіту і виховання учні набували як під час вивчення предметів природничих дисциплін (природознавства, біології, хімії, фізики), так і здійснюючи чергування у класах і школі, дбаючи про озеленення класних приміщень, доглядаючи за квітами та живими куточками, висаджуючи дерева на території ліцею. У ході реалізації традиційного проєкту екологічної освіти і виховання «На нас надіється Земля», учні брали участь у шкільних і міських природоохоронних та екологічних акціях, тематичних інтелектуально-розважальних іграх та вікторинах, еколого-природничих конкурсах тощо. Значна увага формуванню здорового способу життя та екологічної просвіти приділялася на заняттях гуртка та «Юні скаути».

Одним із найскладніших завдань стратегії розвитку ліцею, вирішення якого у минулому навчальному році розпочато, є завдання пройти шлях від школи з «дисциплінарним простором» до школи з простором розвитку та взаємодії, де розвиток дітей відбувається в процесі реальної взаємодії з непередбачуваною різноманітністю освітнього простору. Враховуючи обмеженість у розмірах площі приміщень, нам все ж вдалося зробити кілька важливих кроків у цьому напрямку:

- поступово задовольняється потреба в якісному урізноманітненні варіантів організації навчального простору з тим, щоб забезпечити умови для зрослої частки проєктної, індивідуальної та групової діяльності- ефективніше використовуються рекреаційні приміщення, було частково замінено стаціонарні меблі на більш мобільні, що легко трансформуються, тощо;
- у закладі зроблено певні кроки у напрямку формування простору нового мислення і нових сенсів, як передумови для успішного проведення реформи освітньої системи знизу - зокрема, ігрові кімнати початкової школи, що раніше використовувалися лише для вільного проведення часу поступово перетворюються у справжні творчі лабораторії на кшталт «мейкерспейсів», тобто простори, де можна винаходити, пробувати, тестувати, працювати над проєктами, вчитися працювати в

команді, розв'язувати проблеми та розвивати інші навички, необхідні для кар'єри та життя;

- були зроблені реальні кроки у забезпеченні простору, яке мотивує до активності (зокрема, ігрові майданчики для учнів початкової школи, спортивний майданчик для учнів старших класів, створення можливостей для рухової активності під час перерв (облаштовано майданчик для гри у настільний теніс), тощо;
- важливим мотиваційним чинником для пізнавальної діяльності учнів стало активне використання можливостей проведення занять на шкільному подвір'ї. У такий спосіб проводились практичні роботи, дослідження, реалізація групових проектів з вивчення компонентів природи. Заняття на свіжому повітрі проводились і у формі звичайного уроку. Зміна обстановки, позитивна психологічна реакція на елементи ландшафту безумовно сприяли пізнавальній діяльності;
- підвищувати мотивацію до навчальної діяльності через максимальне залучення простору класу, ліцею, через створення мобільних робочих місць, зміни видів діяльності, виходу за межі класу і звичного простору класної кімнати допомагали нашим педагогам також наприклад, групові (кооперативні) форми роботи, проектна діяльність, веб-квести тощо.

Активне використання наявного обладнання та засобів навчання теж, безумовно, сприяло підвищенню мотивації до навчання. Адже, обладнання і засоби навчання, що придбане зусиллями адміністрації, але зберігається у шафах і не використовуються вчителем – це марно витрачені кошти.

Таким чином, можна стверджувати, що освітнє середовище нашого закладу є не тільки безпечним і комфортним, але і здоров'язберігаючим та мотивуючим до навчання.

Прогрес учнів та ефективність роботи ліцею із створення передумов для успішного опанування ними ключових компетенцій

Освітня діяльність ліцею – це, звичайно, його найголовніше завдання, це якраз те, для чого наш заклад і був заснований. Тому чільне місце у стратегії розвитку ліцею займає саме створення передумов для успішного опанування учнями ключових компетенцій. Такими передумовами насамперед є наявність у закладі чіткої, зрозумілої і дієвої системи оцінювання учнів, яку учні вважають об'єктивною і справедливою, яка обов'язково містить і методи формувального оцінювання, а відтак мотивує учнів до навчання. З іншого боку у закладі має постійно діяти система моніторингу особистого поступу кожного учня, з тим, щоб такий поступ був неперервним і висхідним.

Для виконання цих надважливих завдань у минулому навчальному році у ліцеї було проведено велику роботу. На початку першого семестру учителями 5-11 класів було розроблено і оприлюднено критерії оцінювання навчальних досягнень з кожного предмета та з кожного виду оцінювання, що передбачений освітньою програмою закладу і включає критерії, правила і процедури, за якими здійснюється оцінювання. Таким чином, створена у 5-11 класах система оцінювання дала можливість досягти таких цілей:

- учням відомі чіткі і зрозумілі вимоги до навчальних результатів;
- учні мають змогу гарантовано досягти і перевищити ці результати;
- система оцінювання, розроблена вчителями ліцею, заохочує учнів апробувати різні моделі досягнення результату без ризику отримати за це негативну оцінку;
- в учнів розвивається впевненість у своїх здібностях і можливостях;
- активізується використання самооцінювання і взаємооцінювання як важливий елемент навчальної діяльності.

Важливим є те, що здобувачі освіти ліцею отримують інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання їхніх навчальних досягнень не тільки із сайту закладу, а й за допомогою усної інформації від педагогічних працівників, інформаційних стендів у навчальних кабінетах та інших приміщеннях закладу.

Наявність оновленої системи оцінювання у ліцеї позитивно вплинула і на фаховий рівень педагогів. В ході відвідування уроків адміністрацією закладу спостерігалось, як учителі поступово змінюють на краще підходи до оцінювання:

- спрямовують оцінювання навчальних досягнень на індивідуальний поступ учня;
- використовують прийоми самооцінювання і взаємооцінювання учнів;
- оцінюють рівень аргументації та уміння учнів висловлювати свою думку;
- позитивно оцінюють досягнення учнів, незалежно від того, значні вони чи скромні, якщо вони є результатом справжніх зусиль дитини.

Система оцінювання навчальних досягнень учнів ліцею упродовж усього попереднього навчального року перебувала під постійним моніторингом з боку адміністрації школи. Основною метою такого моніторингу було

виявлення об'єктивного та раціонального підходу до оцінювання навчальних досягнень учнів з боку вчителя, простеження системності в оцінюванні учнів, динаміки їх навчальних досягнень. Для проведення моніторингових досліджень використовувались можливості електронного сервісу e-schools.info, що призначений для обробки і надання в зручному електронному вигляді інформації про успішність учнів. Зусиллями адміністрації ліцею співпраця з адміністрацією цього сервісу набула рис системності.

Основними способами отримання інформації за результатами моніторингових досліджень, що стосуються системи оцінювання навчальних досягнень учнів були:

- аналіз середнього балу класів за підсумками семестрового і річного оцінювання, який показав достатній і високий рівень навчальних досягнень з усіх предметів, найнижчими показниками виявився рівень досягнень з німецької мови, математики та хімії;
- порівняльний аналіз середнього балу навчальних досягнень учнів з окремих предметів, що дає можливість коригування оцінювання навчальних досягнень учнів у конкретних класах;
- порівняльний аналіз підсумкового оцінювання між класами, як один із чинників, який впливає на зміст планування та педагогічної діяльності;
- порівняльний аналіз досягнень учнів у класі, що дає можливість корегування освітніх траєкторій учнів ліцею.

Оскільки у минулому навчальному році усі учні 4, 9 та 11-х класів були звільнені від державної підсумкової атестації через запровадження військового стану, спричиненого агресією РФ, то порівняльний аналіз між результатами ДПА та підсумковим оцінюванням учителя з предмету, на жаль, не проводився, хоч і є одним з основних. Адже дослідження кореляції між результатами моніторингу ДПА і підсумковим оцінюванням учителя з предмету дає інформацію про об'єктивність системи оцінювання навчальних досягнень учнів у ліцеї.

Проте, підсумкове оцінювання як середнє арифметичне отриманих балів, не може прослідкувати індивідуальний прогрес учня. Для вирішення цього завдання у минулому навчальному році було продовжено роботу з упровадження формуального оцінювання як одного із основних підходів в оцінюванні, який враховує індивідуальний поступ учня. Для цього у закладі упродовж 2021\2022 навчального року було продовжено роботу з впровадження системи формуального оцінювання в НУШ. Під час відвідування та аналізу уроків у початковій школі відмічено, що більшість учителів початкової школи використовують у своїй роботі формувальне

оцінювання, головна мета якого – підтримка кожного учня та створення мотивації до навчання. В ході відвідування навчальних занять відзначено, що педагоги акцентують увагу на досягненнях учнів, підтримують бажання вчитися. Більшість вчителів найчастіше використовують компетентісно орієнтовані, проблемні завдання, уточнюючі запитання, добирають завдання творчого характеру, спрямовані на оволодіння учнями ключовими компетентностями, організують активну, різнобічну, продуктивну, максимально самостійну навчально-пізнавальну діяльність, спонукають учнів до самостійного мислення, забезпечують зворотний зв'язок під час виконання учнями завдань, спрямовують оцінювання навчальних досягнень на індивідуальний поступ учня, використовують методики самооцінювання та взаємооцінювання. Переважна більшість учителів застосовує зрозумілі критерії оцінювання учня, де він стає свідомим учасником процесу оцінювання та навчання. Для фіксації результатів спостережень за індивідуальним поступом кожного учня учителі ведуть щоденники спостережень. Усі вчителі початкових класів застосовують технологію формування оцінювання портфоліо учнів, що дає змогу здобувачам освіти аналізу особистих досягнень і результатів діяльності учня в різних галузях шкільного та позашкільного життя, розвитку навичок самостійної роботи, розвитку креативності, формуванню позитивної, адекватної самооцінки, стійких мотивів діяльності, цінностей і моделей самореалізації, а вчителю – можливість проводити комплексний моніторинг мислительної діяльності школяра, розвитку його міждисциплінарних умінь, опанування навичками групової роботи та наполегливістю у досягненні результату.

Однак під час відвіданих занять спостерігаються окремі випадки проведення навчальних занять і оцінювання виключно знань учнів, без урахування оцінювання навчальних досягнень учнів відповідно до компетентісного підходу, домашні завдання іноді мають репродуктивний характер. На окремих заняттях відсутня дослідницька діяльність учнів, не створюються проблемні ситуації.

В ході відвідування та аналізу уроків у базовій та старшій школі адміністрацією закладу було виявлено, що у підвищенні мотивації до навчання вчителі ліцею надають всебічну допомогу учням. Наприклад спостерігалось, що вчителі чітко визначали мету навчання, орієнтували учнів на прикладний характер навчання, ставили проблемні питання, формували критичне мислення, тощо.

Мотиваційним чинником до навчання учнів є також проведення у минулому навчальному році заходів профорієнтаційної роботи. Так, під час уроків вчителі-предметники знайомили старшокласників з вищими

навчальними закладами за відповідними напрямками подальшої освіти. Позаурочні заходи підбиралися класними керівниками з урахуванням вікового сприйняття, використовуючи інтерактивні форми, щоб викликати живий інтерес учнів до даної проблеми.

До Дня працівників освіти традиційним заходом за участю лідерів учнівського парламенту ліцею був День учнівського самоврядування, у ході якого уроки у класах замість вчителів вели самі учні, обравши улюблені предмети. До участі в заході були залучені і батьки, які не просто проводили уроки, а й у цікавій формі знайомили учнів зі своїми професіями.

На батьківські збори також виносилися питання профорієнтації, де батькам пропонувалися для обговорення теми «Трудове виховання дітей у сім'ї, моральний зміст праці», «Освіта – шлях до майбутньої професії». Підготовкою до таких зборів були творчі роботи учнів: фотоколажі «Професії наших батьків», класні творчі справи «Професія мого роду», «Естафета улюблених занять» та проекти «Що я знаю про майбутню професію?», виставки-презентації «Світ моїх захоплень».

З метою ознайомлення учнів та батьків з ситуацією на ринку праці впродовж року відбулися зустрічі майбутніх випускників 9 та 11 класів з представниками Рівненського міського Центру зайнятості, викладачами провідних коледжів та університетів міста.

Питання профорієнтації учнівської молоді були у порядку денному і роботи психологічної служби ліцею. Психодіагностичні дослідження інтересів, нахилів та здібностей були проведені шкільним психологом серед учнів 7-9 класів. Виявлення типу профспрямованості особистості стосувалося учнів 10-11 класів. За результатами досліджень проведені просвітницько-консультативні бесіди з дітьми, батьками, педагогами (індивідуальні – на запит та групові у формі інтерактивних діалогів на батьківських зборах, які, у відповідності до карантинних вимог, були проведені дистанційно). Соціальним педагогом проведені години професійного самовизначення «Які властивості особистості слід виховувати, щоб стати професіоналом», «Шлях у майбутнє», «Школа ... а далі?».

Таким чином, наявність у ліцеї відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень сприяли у минулому навчальному році прогресу учнів, створювали передумови для успішного опанування ними ключових компетенцій.

Виховний процес є невід'ємною складовою всього освітнього процесу в закладі і орієнтується на формування у здобувачів освіти загальнолюдських цінностей, зокрема морально-етичних (гідності, честі, справедливості, поваги

до себе та інших) та соціальних (свободи, демократії, поваги до рідної мови та культури, патріотизму, відповідальності тощо).

Спостереження за навчальними заняттями показали, що у більшості педагогів виховний процес і його наскрізність простежувалися як у самому викладанні, так і у змісті навчальних предметів або курсів. Аналіз адміністрацією відвіданих уроків засвідчив наявність формування в учнів соціальних цінностей у ході викладання навчальних предметів через дотримання педагогами інтегрованих змістових ліній, визначених програмою НУШ.

Так, втілюючи в освітній процес наскрізну лінію «Екологічна безпека та сталий розвиток», учителі застосовували виховний вплив з метою формування в учнів соціальної активності, відповідальності й екологічної свідомості. Результатом такого впливу ставав розвиток в учнів компетенцій щодо дбайливого й відповідального ставлення до довкілля, усвідомлення важливості сталого розвитку для його збереження й розвитку суспільства.

Реалізація в освітньому процесі наскрізної лінії «Громадянська відповідальність» спонукала педагогів до застосування інтерактивних форм колективної діяльності – дослідницькі роботи, роботи в групі, творчі проекти тощо, яка розвивала в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Саме такі форми діяльності сприяли формуванню відповідального члена громади й суспільства, який розуміє принципи й механізми його функціонування, а також важливість національної ініціативи.

Головним завданням педагогів щодо дотримання в освітньому процесі наскрізної лінії «Здоров'я і безпека» було становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. З цією метою у процесі викладання навчальних предметів вчителі намагалися прищепити учням необхідні риси культури особистого фізичного, духовного і соціального здоров'я, усвідомлену необхідність у його збереженні та зміцненні. У ході відвідування уроків адміністрацією відстежувалося застосування вчителями фізкультхвилинок та рухових пауз, релаксуючих музичних та арт-пауз, розвантажувальних емоційних хвилинок тощо.

Втілення наскрізної лінії «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямовувалося на краще розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо), розвиток лідерських ініціатив, здатності успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі. Учителі застосовували завдання, вирішення яких спонукало учнів системно і конструктивно мислити,

швидко знаходити потрібну інформацію, адекватно приймати рішення, бути активним творчим учасником навчально-виробничого процесу (підготовка КТС, проєктів, презентацій тощо), мати сформоване економічне мислення, вміти прогнозувати наслідки своїх рішень, вміти долати труднощі в кризових ситуаціях.

Узагальнена інформація за підсумками моніторингу наскрізності формування суспільних цінностей під час викладання навчальних дисциплін виносилася на засідання методичних предметних кафедр, де окреслювалися шляхи, обиралися продуктивні форми і методи для вдосконалення виховного впливу. Значна увага в обговоренні даного питання приділялася поєднанню вчителями виховного процесу з формуванням в учнів ключових компетентностей.

Вагомим доповненням виховного впливу з формування в учнів суспільних цінностей були тематичні позаурочні заходи, які проходили у формі предметних тижнів і декадників. Як правило такі заходи готувалися у тісній співпраці вчителів та учнів.

Пріоритетним в організації усього освітнього процесу в ліцеї було питання практичного забезпечення нової системи громадянського виховання дітей і учнівської молоді. Важлива роль у цьому відводилася початковій школі, оскільки все, що закладається учням у цей період навчання і виховання, в подальшому визначає успіх процесу формування особистості, її світогляду і загального розвитку.

У процесі навчання разом із предметною підготовкою учні оволодівали ключовими компетентностями, які передбачали їх особистісно-соціальний розвиток і формувалися на міжпредметній основі. Саме громадянська компетентність, як ключова, має міждисциплінарний характер і спрямована на соціалізацію особистості, набуття навичок співжиття і співпраці в суспільстві, дотримання соціальних норм і правил. Ідеї громадянського виховання, формування на його основі почуття патріотизму втілювалися у зміст і методику навчальної і виховної роботи, в організацію шкільного життя дітей. За мету бралася формування в учнів уявлень про українське суспільство, знань про рідний край, розкриття на доступному для дітей рівні особливості взаємодії людей в родині, в класному та шкільному колективі; виховання в них позитивного ставлення до державних і народних символів України, поваги до її історичного минулого; виховання відповідальної особистості.

У процесі спостереження за навчальною діяльністю було визначено, що успішність виховних впливів з метою формування патріотизму залежить від умілого використання педагогами як традиційних, так і інтерактивних методів

навчання. У початковій школі переважали методи стимулювання діяльності і поведінки, усвідомлення громадянських цінностей суспільства.

Одним з найважливіших методів виховної роботи, яку проводили учителі з метою поглиблення і перевірки уявлень учнів щодо прищеплення їм любові до Батьківщини, була бесіда. Саме виховні бесіди сприяли формуванню почуттів пошани до історії держави, вихованню щирості, громадянської свідомості, патріотизму, гідності.

На уроках у середніх і старших класах використовувалися такі інтерактивні методи організації навчальної діяльності, як: ігрові ситуації, евристичні бесіди, встановлення правил, створення ситуацій успіху, інтерв'ю, творчий аналіз результатів спільної діяльності.

З метою формування патріотизму значна робота проводилася і в позаурочний час, а саме у рамках реалізації традиційних загальношкільних проєктів громадянського виховання «Ліцей – мій дім, моя родина» та національно-патріотичного виховання «Ми діти твої, Україно!».

З ініціативи активістів учнівського самоврядування проводилася радіо-лінійка до Дня пам'яті жертв голодоморів «Україна пам'ятає». Цікавими, змістовними та емоційними були вечори-реквієми до Дня Гідності і Свободи та Дня Героїв Небесної Сотні, літературно-музична композиція до Дня пам'яті та примирення і річниці Перемоги над нацизмом в Європі «Ваш світлий подвиг незабутній», зустрічі з учасниками бойових дій на сході країни.

Традиційними заходами з виховання суспільних цінностей і формування патріотизму для усього учнівського колективу ліцею були шкільний онлайн-фестиваль колядок і щедрівок «Коляда стукає у вікно», фотоконкурс «Моя Україно!», акції до Дня Соборності України «З'єднаймо руки та серця».

Професійний розвиток педагогічних працівників

Ключовим напрямком реформи загальної середньої освіти в Україні є всебічна реалізація компетентнісного підходу до освіти молоді. Саме тому стратегія розвитку нашого ліцею спрямована, перш за все, саме на вирішення цього завдання. Процес навчання вже не може спиратись лише на передачу знань і навичок від учителя до учня. Вчителі мають вчити учнів умінням робити висновки, самостійно ухвалювати рішення, критично мислити. Тому вся система внутрішньошкільної роботи по розвитку професіоналізму вчителя і була спрямована у минулому навчальному році на досягнення цієї мети.

Аналіз календарно-тематичного планування вчителів виявив, що більшістю вчителів бути передбачені види роботи, спрямовані на розвиток оволодіння учнями ключовими компетентностями. А аналіз відвіданих уроків

адміністрацією закладу показав, що форми і методи роботи, які використовуються вчителями на заняттях, були спрямовані на розвиток творчої, пошукової та аналітичної роботи учнів. Часто можна було спостерігати в роботі вчителів застосування форм роботи, які допомагають застосовувати компетентнісний підхід: включення учнів у дослідницьку та проектну діяльність, постановка та розв'язання проблемних завдань, диспути, розв'язання ситуативних завдань, мультимедійне навчання, комп'ютерне моделювання, прогнозування, тощо. Часто можна було спостерігати у роботі педагогів ліцею й інші організаційні форми проведення навчальних занять: перевернуте, змішане навчання, технологія веб-квесту, проектна, науково-дослідницька робота тощо.

Об'єктивні обставини минулого року, викликані загарбницькими та агресивними діями РФ, поставили перед нашими вчителями виклик швидкого реагування на перехід закладу у режим тривалого дистанційного навчання. Саме остання обставина мотивувала педагогів до оволодіння навичками формування та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій для учнів. Упродовж усього навчального року усі учні потребували, в більшій чи меншій мірі, відповідної корекції їхньої освітньої діяльності та адаптації до освітнього процесу з використанням дистанційних технологій. Учителі ліцею в цих умовах мимоволі ставали для учня тьютором, консультантом, координатором. Крім того, реалізація індивідуальної освітньої траєкторії кожного учня в умовах дистанційного навчання потребувала постійної комунікації з батьками.

Усі 100% педагогів у минулому навчальному році продемонстрували міцні навички роботи з мережевими технологіями, з використання інструментів електронного журналу, з застосування інструментів GOOGLE Google Classroom. Загалом інформаційно-комунікаційна компетентність педагогів у минулому навчальному році значно зросла. У практиці роботи педагогів, як показали аналізи відвіданих уроків, звичним стало не тільки використання ІКТ на уроках, але і застосування таких форм роботи, як веб-квест, вебінар, онлайн тестування, використання медіа-ресурсів з навчальною метою, тощо.

У минулому навчальному році значний крок в оволодінні ІКТ технологіями педагоги ліцею зробили не тільки у використанні безпосередньо на своїх заняттях, але й у системі професійної комунікації та створенні власних освітніх ресурсів. Створені освітні ресурси вчителі використовували для обміну педагогічним досвідом в межах закладу освіти міста, області, всієї країни. Портфоліо педагогів із зібраним власним освітнім продуктом стало для педагогів своєрідним капіталом, який є основою професійного зростання та підвищення кваліфікації вчителя. Завдяки створеним вчителями власними

е-портфолію, процес професійного зростання вчителів у ліцеї уже не обмежується лише формами підвищення кваліфікації за межами закладу. Це поступово стає безперервним системним процесом: обмін досвідом, розроблення системи навчальних занять, публікації в друкованих та електронних джерелах, самоосвіта. Усе це і стало складовою учительського портфолію педагогів ліцею, як індикатору професійного зростання.

Показником високої кваліфікації вчителів ліцею є їх участь у минулому навчальному році в інноваційній діяльності. Результати цієї діяльності були використані у процесі атестації педагогічних працівників. Їх виступи на конференціях і семінарах, оприлюднені публікації з тематики роботи були враховані і оцінені атестаційною комісією закладу.

Невід'ємною складовою високого професіоналізму вчителів ліцею є, звичайно, дотримання ними принципів академічної доброчесності під час освітнього процесу, що впливає не лише на якість шкільної освіти, а й на формування в учнів таких важливих цінностей, як чесність, довіра, справедливість, взаємоповага, відповідальність. Цьому питанню у минулому навчальному році у ліцеї було приділено значну увагу. Ініційоване адміністрацією ліцею впровадження у повсякденну практику роботи положень політики академічної доброчесності ліцею призвело до позитивних зрушень у методах і формах роботи вчителів, а саме:

- спрямовувати зміст завдань під час проведення навчальних занять на творчу та аналітичну роботу учнів з тим, щоб на поставлені вчителем завдання не було готових відповідей у підручнику;
- не використовувати стандартизовані завдання з підручника, а розробляти такі завдання, які спонукають учнів критично мислити;
- практикувати в освітньому процесі написання тематичних творчих есе замість рефератів із скопійованою інформацією з інших джерел.
- звести до мінімуму завдання на перевірку знань, використовувати відкриті питання, щоб перевіряти рівень володіння навичками, а не знання.

Таким чином, вчителі і власним прикладом, і через роз'яснювальну роботу з учнями продовжили у минулому навчальному році утвердження в освітній діяльності ліцею принципів академічної доброчесності.

Ефективність управлінських процесів та взаємодія учасників освітнього процесу і громадськості.

Стратегією розвитку ліцею передбачено ряд заходів зі створення психологічно комфортного середовища, яке забезпечує конструктивну взаємодію здобувачів освіти, їх батьків, педагогічних та інших працівників ліцею та взаємну довіру. Для цього у системі громадсько- державного управління школи успішно діють у тісній співпраці з адміністрацією закладу органи самоуправління та самоврядування.

Зокрема, упродовж минулого навчального року ефективно діяла педагогічна рада закладу. На її засіданнях у 2021\2022 н.р. розглядалися питання щодо вдосконалення і методичного забезпечення освітнього процесу, питання підвищення кваліфікації педагогічних працівників, розвитку їхньої творчої ініціативи, визначались заходи щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників, питання впровадження в освітній процес найкращого педагогічного досвіду та інновацій, участі в дослідницькій, експериментальній, інноваційній діяльності тощо.

Представницьким органом самоврядування учнів ліцею є учнівський парламент, де учні мають право на самовираження, вираження та захист своїх інтересів, залучення до обговорення та участі в ухваленні рішень шкільного життя. Впродовж року на засіданнях цього органу учнівського самоврядування вирішувались актуальні питання діяльності ліцею , що входять до їх компетенції.

Ефективною та результативною була співпраця адміністрації ліцею і з батьківською громадою. Думка батьків вислуховувалась на зборах батьків та на засіданнях батьківських комітетів класів, піклувальної ради. Упродовж минулого навчального року продовжилась помітна трансформація традиційного формату батьківських зборів: ліцей поступово відмовляється від давно звичної схеми «прийшли – послушали вчителя – пішли». Класні керівники організували більш неформальні бесіди, просвітницькі семінари, робочі групи для виконання певних завдань (воркшопи), обговорення певних проблем виховання тощо.

Звичайно, найбільш якісне спілкування було можливе під час особистих зустрічей керівництва закладу з батьками. Звернення батьків до керівництва закладу завжди знаходили позитивне вирішення.

Варто зазначити, що інформування ліцеєм усіх учасників освітнього процесу та громади про свою діяльність є критично значущою складовою управлінського процесу ліцею. Оперативне та повне інформування дає змогу створити та підтримувати довіру до роботи ліцею, що є обов'язковою умовою

для його ефективної освітньої діяльності. Саме тому адміністрація ліцею у минулому навчальному році доклала значних зусиль для організації діяльності закладу на умовах інформаційної відкритості та комунікації з усіма учасниками освітнього процесу і громадою. Інформаційна відкритість була забезпечена наявністю у ліцеї майданчика для інформування учасників освітнього процесу – сайту закладу. Була проведена його повна модерація, оновлено зміст інформаційних модулів, підсилено технічні можливості адміністрування сайту. Таким чином, було забезпечено повне виконання вимог статті 30 Закону України Про освіту про інформаційну прозорість і відкритість закладу освіти. З початку роботи оновленого сайту до 1 липня 2021 року було зафіксовано 13522 його відвідувань. Це, безперечно, свідчить про важливість роботи такого інформаційного майданчика ліцею.

Стратегія розвитку ліцею передбачає створення умов для неухильне дотримання організацію освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці усіх учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з місцевою громадою. У минулому навчальному році адміністрація ліцею приділяла значну увагу для дотримання усіх законних прав здобувачів освіти та дотримання ними законних вимог виконання обов'язків, передбачених статтями 53,54,55 Закону України Про освіту. Принципове значення для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу у ліцеї має те, чи обізнані всі зацікавлені особи із своїми правами та обов'язками, чи визнають їх справедливими та доречними.

Саме тому у 2021-2022 н.р. проводилась постійна та наполеглива робота щодо інформування з цих питань різноманітними способами донесення та актуалізації цих знань. Інформація про права та обов'язки учасників освітнього процесу була широко і доступно викладена всіма можливими способами: на інформаційних стендах, сайті закладу, сторінках у соціальних мережах, засобах медіа. Крім того, права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу конкретизовані, сформульовані та закріплені у низці документів ліцею. Усі ці документи реалізують принцип людиноцентризму, який забезпечує повагу до кожної людини, прийняття її унікальності та права на вільний вибір: Статут ліцею, освітня програма ліцею, Правила внутрішнього розпорядку.

Таким чином, усе вищевказане дає підстави стверджувати, що у 2021\2022 навчальному році Рівненський академічний ліцей «Престиж» на достатньому та високому рівні проваджував освітню діяльність, працював над дотриманням ліцензійних вимог такої діяльності та перебував у стані подальшого поступального розвитку.

Використані джерела

1. Наказ МОН України від 23.03.2005 №178 «Про затвердження примірного Положення про порядок звітування керівників дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів»
2. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. – Київ, Державна служба якості освіти, 2019 - 240 с.
3. Громовий В. В. Самооцінювання якості роботи закладу загальної середньої освіти / В. В. Громовий// – Київ, 2019. – 86 с.

Рівненський академічний ліцей "Горішній"